

## Az amerikai elnökválasztás.

Izgalmas korteskiüzdelem után kedden eldőlt az amerikai elnökválasztás sorsa: Wilsonnal, az eddigi elnökkel szemben, Hughes, a demokraták jelöltje került ki győztesnek. A választási harc eredménye elé az egész világ felelő érdeklődéssel tekintett. Az Amerikából érkezett jelentések azt a hitet keltették, hogy Wilson bukásával rendszer-változásra lehet számítani Amerika magatartásában, mert Hughesnek fontos bel- és külpolitikai ügyekben eltérő véleménye van. Amerika állásfoglalásának, mint köztudomásu, nagy jelentősége van a hadviselő államokra és a semlegesekre nézve. Hiszen jól tudjuk, hogy ellenségeinket jórészt Amerika látja el municióval és általánosan ismert tény az is, hogy az angol blokáddal szemben Németország Amerika részrehajló magatartása miatt nem tud eredményesebben föllépni. Ismeretesebbek azok a nyilatkozatok, amelyeket Wilson e két nagyfontosságú ügyre vonatkozólag tett és azok a diplomáciai lépések, amelyek Amerikának nem egészen pártatlan semlegessége miatt Németország és Amerika között már-már háborus konfliktusra vezettek.

Wilsonnak, a bukott elnöknek államférfiúi és politikai egyénisége a tények ismerete alapján ugyyszólván tisztán áll előttünk. A központi hatalmak közvéleménye jól tudta, hogy Wilson humánosságot hangoztató kijelentései és az emberiség békéjéért esengő sóvárgásai nem őszinték és hogy az a semlegesség, amit Wilson követett, nem felel meg sem az idealizmusnak, sem az emberiségnek, sem a nemzetközi jognak, amire Wilson esetenként diplomáciai ravaszkodással hivatkozott. Kétségtelen, hogy Wilson semlegessége az antantnak kedvezett.

Hiszen élénk emlékezetünkben van még, hogy Wilson milyen erélyes és határozott tudott lenni az amerikai állampolgárok életbiztonságának megvédésében, amikor az angol blokádtöréséről volt szó, míg Anglia számára a nemzetközi jogba ütköző cselekedeteivel szemben megelégedett gyenge és erőtlen tiltakozásokkal, amiknek egy esetben sem volt eredményök, de Wilson nem is akarta, hogy eredményök legyen, mert Anglia a municiószállításokért és az ő háborus érdekeit szolgáló semlegesség fejében aranyrudakkal fizetett Amerikának, amiknek beözönlésétől Wilson, az emberi ideálokat hirdető, de tulajdonképpen a rideg, számító üzletember, a semlegesség értelmezésével nem akarta Amerikát megfosztani. Wilsonnak csak arra volt gondja, hogy Amerika a háborus konfliktust elkerülje és ennek a célnak érdekében a diplomáciai mesterkedések módszeréhez folyamodott, amelyek bár a központi hatalmak közvéleményét nem ejtették tévedésbe, eddig megóvták Amerikát attól, hogy a világháborúba kénytelen legyen beavatkozni.

Ily előzmények után nekünk igazán nincs mit sajnálkoznunk Wilson bukásán. Az amerikai municiószállítás betiltását nem várhattuk tőle és nem lehetett reményünk arra sem, hogy a német buvárhajóharc sikerét előmozdítja azzal, hogy az amerikai polgároknak kiadja azt az intő figyelmeztetést, hogy semleges hajókon ne utazzanak.

Hogy ezekben a nagyjelentőségű kérdésekben Hughesnek, az új elnöknek, mi az álláspontja, biztosan nem lehet tudni. Azok az értesülések, amelyek az új elnök egyéniségéről és politikai felfogásáról szólnak, hézagok és részben ellentmondóak. Mégis mintha arra lehetne következtetni belőlük, hogy Hughes őszintébb és egyenesebb jellem, aki Amerika jövő magatartásában szakítani fog azzal az eljárással, amely a semlegességet pusztán üzleti szempontok szerint értelmezi. Vannak ugyan jelentések arról is, hogy a municiószállítást Hughes sem hajlandó betiltani, valamint nincs szán-

déka kiadni az amerikai polgárok szabad mozgását korlátozó figyelmeztetést sem, sőt vannak jelentések arról is, hogy Hughes el van szánva a háborús beavatkozásra is, ha Amerika tekintélye a fegyverek védelmét kívánná, de mégis számos jel mutat arra is, hogy Hughes elnöksége a központi hatalmak számára némi javulást jelent Amerika magatartásában. Anglia minden befolyását

latba vetette Wilson elnöksége mellett, Hughes győzelme már csak ezért is biztató tünet. Wilson az amerikai alkotmány szerint márciusig még hivatalban marad. Addigra mindenesetre pozitívabb vélemény alakulhat ki arra nézve, hogy amint nem volt okunk arra, hogy Wilson bukását sajnáljuk, volt-e reális alapja annak, hogy Hughes elnöksége elé nagyobb reménységgel tekintsünk.

## Meghiusult olasz kísérletezések.

BUDAPEST, november 8. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Görz vidékén a nyugalom tovább tart. A fleimsvölgyi arcvonalon egyes olasz zászlóaljok támadásait a Colbricon területen és bochei állás mellett

visszavertük; ez alkalommal 3 tisztet és 50 főnyi legénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

HÖFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

## Hughes az Unio új elnöke.

LONDON, november 8. Hughest véglegesen megválasztották elnöknek. (M. T. I.)

BERLIN, november 8. A lapok Hughes megválasztásával kapcsolatban azt a véleményüket fejezik ki, hogy ez a választás az Uniónak Németországhoz való viszonyában nem fog változást előidézeni. Hughes iránt bizalommal lehet viseltetni, mert nem tekinthető háborús-pártinak. A Németországban levő amerikaiak véleménye szerint Hughestől erélyes fellépés várható a semleges államok jogait sértő Angliával szemben.

Amsterdam, november 8. Newyorkból jelenti a Reuter-ügynökség: Newyork államban Hughes, a republikánus-jelölt kapott többséget. Az elnökválasztás szempontjából Newyork a legfontosabb állam. (M. T. I.)

Amsterdam, november 8. Hughes nemcsak Newyorkban, hanem az államok többségében is győzött. A számarány még ismeretlen. (M. T. I.)

## Az új elnök külpolitikája.

— A választás előzményei. —

A választási harcoktól hosszú hónapok óta felizgatott Amerika a mai nappal nyugalmasabb politikai életbe látszik átsiklani. A választás véget ért Hughes győzelmével. A választási harcokról érdekes tudósítás számol be. Rotterdami jelentés szerint Angliának fizetett ügynökei voltak Wilson mellett ép úgy, mint Hughes mellett. Wilson bukása esetére Anglia úgy gondolkodott, hogy a bukott elnök gyűlölettel teljes boszúharcot fog indítani az őt megbuktató németek és a velük tartó ugynevezett kötőjeles amerikaiak ellen egész március elsejéig, míg a hivatalában megmarad. Ha azonban újra Wilsont választják meg, ez akció — angol vélemény szerint — elmarad.

Kétségtelen, hogy ez az angol aknamunka elég gyorsan tudomására jutott Wilsonnak és korteseinek. Elgondolkozhat Wilson majd — az angol háláról . . . S könnyen lehetséges, hogy a kezébe adott diplomáciai fegyvereket az amerikai postarablás és különösen a fekete listák ügyében most már követelőbben fogja érvényesíteni március elsejéig, amíg az új elnök elfoglalja helyét.

Maga Hughes is alig lehet hálás a kétes erkölcsű angol korteskedés iránt. Lehetetlen, hogy ne disztigváljon az angol felkínakozás Jago-arca és elnöki tekintélye között.

A botrányos angol beavatkozásokon kívül bizonyos, hogy minden politikai intrikát dobta még az elektorok munkája közé is.

Egyébként ma már tisztán kialakult

Hughes egyénisége és programja is. Wilson megtartotta régi jelszavát: „Béke és jólét.” Hughes szintén a béke fenntartására gondol, azonban valószínűleg Roosevelttel befolyása alatt, fegyverkezésre, militarizmusra törekszik, hogy — mint állítja — megóvhassa Amerika „tekintélyét”. Ami különben a militarista erőfeszítést illeti, Wilson a kongresszustól ki tudta eszközölni az ötszáz millió dolláros új katonai költségvetést és flottaszaporítást.

Hughes a legutóbbi napok meglepetései között azt is kijelentette, hogy szükségesnek tartja az erős védvámokat. Olvan hazug érvekkel támogatta e népgyilkos programot, minő az a jövődőlés, hogy „a háború után az európai államok az amerikai piacra dobják óriási mennyiségű ipari és gyári készleteiket (!)” Ez volna a mumus, melylyel ijesztgetni akarja az amerikai tőkét és termelést, hogy a saját existenciájuk biztosítása végett egyedüli mentségüket Hughesban lássák. A magas védvámok uzsoráját akarja tehát Hughes az amerikai népre zúdítani, hogy az ipari trösztök még jobban elhatalmasodjanak az amerikai nép fölött és lehetetlenné tegye a tisztességes versenyt, a szabad kereskedelem elvét, amely minden nép egyetlen boldogulási feltétele és amely paralizálja az ipari és kereskedelmi és agrár-uzsorát.

Wilson annak idején szintén a szabad kereskedelem mellett nyilatkozott és a védvámok ellen küzdött; azonban korszaka alatt vagy nem érvényesíthette programját, vagy jobbnak látta fölötté elsiklani. Ma mindkettő körülbelül egyforma az imperialista és nacionalista programban. Wilson a kötőjeles amerikaiaknak köszönhetné annak idején a megválasztását s két évre rá beszédet mondott azon amerikai polgárok ellen, kik „idegen államokkal rokonszenveznek”, ez a vád azonban nem vonatkozott az antant-szimpátiákra.

## A francia flotta görög városokat bombázott.

Zürich, november 8. A Schweizerische Telegraf-Information-nak a görög határról kapott sürgönye szerint Athénban borzasztó felháborodást keltett az a körülmény, hogy a francia flotta görög városokat bombázott és francia repülők görög területre bombákat dobtak, a melyeket állítólag a bolgároknak szántak. A bombák következtében számos görög ember életét vesztette. Különösen Kavalla erősen szenvedett a bombázástól. A görögök erős tiltakozást készítenek elő Fournet francia admirális ellen. (Bud. Tud.)